

۹۸۸۸۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آشنایی با اختلالات رفتاری کودکان

این کتاب بر اساس سرفصل‌های مصوب معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی تدوین شده و در شورای تخصصی آموزشی گروه علوم انسانی و شورای نشر منابع آموزشی مورد تصویب قرار گرفته است و به عنوان منبع آموزشی دوره آشنایی با اختلالات رفتاری کودکان استفاده می‌گردد.

سرناسه	: خالقي، آزاده، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پديدآور	: آشنائي با اختلالات رفتاري كودكان/مؤلف آزاده خالقي؛ [براي] جهاد دانشگاهي، معاونت آموزشي، اداره كل برنامه ريزي و توسعه آموزش.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهي، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهري	: ۲۸۰ ص.
شابك	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۸۰۳-۸
وضعيت فهرست نويسي	: قيا
موضوع	: اختلالات رفتاري در كودكان
موضوع	: اختلالات ارتباطي در كودكان
موضوع	: كودكان - روان شناسي
شناسه افزوده	: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهي
شناسه افزوده	: جهاد دانشگاهي. سازمان انتشارات. معاونت آموزشي
رده بندي كنگره	: ۱۳۹۴ ۲۲۶ الف / RJ۵۰۶
رده بندي ديگري	: ۶۱۸/۹۲۸۹
شماره كتابشناسي ملي	: ۳۹۸۸۵۶۰

معاونت آموزشي
اداره كل برنامه ريزي و توسعه آموزش

آشنائي با اختلالات رفتاري كودكان

مجرى: سازمان جهاد دانشگاهي واحد تهران

مؤلف: آزاده خالقي

ويراستار: سهيلا گريدي

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهي

چاپ: اول- ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قيمت: ۱۲۰۰۰ تومان

شابك: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۸۰۳-۸

اين اثر مشمول قانون حمايت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر كس تمام يا قسمتي از اين اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر يا پخش يا عرضه نمايد مورد پيگرد قانوني قرار خواهد گرفت.

مرکز پخش:

تهران، خيابان انقلاب، بين فلسطين و چهارراه ولعصر، فروشگاه و نمايشگاه دائمي كتاب جهاد دانشگاهي، تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵-۶
پست الكترونيكي: info@isba.ir پاينگاه اطلاع رساني: www.isba.ir

پیشگفتار

با نگاهی گذرا به سیر تحول و تطور دانش بشری، جایگاه و نقش آموزش در توسعه منابع انسانی انکار ناپذیر می‌نماید. از دیگر سو، هم سنگ با رشد شتابان علم و فناوری در جهان کنونی، نه تنها از ارزش و اهمیت آموزش کاسته نشده، بلکه بر تنوع، گستردگی و اثربخشی روش‌های آموزشی در تمامی سطوح، حوزه‌ها و تخصص‌ها افزوده شده و هر روز همگام با نیازهای روزآمد و فزاینده جوامع گسترش می‌یابد.

همچنین منابع آموزشی و کمک آموزشی استاندارد، در مستندسازی و ترویج دانش و اثربخشی فرایند آموزش، جایگاه و نقشی انکار ناپذیر داشته و دارد. از این رو جهاددانشگاهی به عنوان یکی از نهادهای پیشگام و ارائه دهنده آموزش در سطوح مختلف در سراسر کشور، با تکیه بر بیش از سه دهه تجربه ارزشمند، به روزرسانی و یکسان‌سازی منابع آموزشی و ارتقای استانداردهای آموزشی را در دستور کار قرار داده است. بدین منظور معاونت آموزشی جهاددانشگاهی با هدف «تسهیل و تسریع فرایند به روزرسانی و ارتقای کیفی منابع، انطباق محتوای دوره‌ها با سرفصل‌های مصوب و ایجاد مرجعیت تخصصی در نشر منابع» اقدام به تشکیل گروه‌های تخصصی آموزشی و شورای تخصصی نشر منابع آموزشی نموده است.

اثر پیش‌رو یکی از عناوین منابع آموزشی مصوب و مورد تایید شورای مورد اشاره است که با هدف فوق و توسط استاد محترم جهاد دانشگاهی واحد تهران، سرکار خانم آزاده خالقی ارائه شده و امید است برای مخاطبان و فراگیران محترم این دوره آموزشی مفید واقع گردد. بدیهی است ارائه نظرات و پیشنهادات اصلاحی مخاطبان محترم، فراگیران، مدرسان و صاحب‌نظران، می‌تواند ما را در استمرار این راه یاری نموده و بر اثربخشی این منابع بیفزاید.

معاونت آموزشی جهاددانشگاهی

اداره کل برنامه‌ریزی و توسعه آموزش

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۷	فصل اول: مراحل تحول بهنجار
۱۷	اهداف رفتاری
۱۹	مقدمه
۱۹	۱-۱ نکاتی مهم درباره‌ی رفتار
۲۰	۲-۱ مراحل رشد بهنجار کودکان
۲۱	۳-۱ دوران کودکی
۲۱	۱-۳-۱ کودکی اولیه
۲۲	۲-۳-۱ کودکی میانی
۲۳	۳-۳-۱ کودکی پایانی
۲۳	۴-۱ اختلال عاطفی و رفتاری چیست؟
۲۵	۵-۱ تشخیص رفتارهای عادی و غیرعادی
۲۶	۶-۱ ظهور اختلال عاطفی- رفتاری
۲۷	۷-۱ خلاصه فصل اول
۲۸	خودآزمایی
۲۹	فصل دوم: سبب‌شناسی و پدید آیی رفتار نابهنجار با تأکید بر دیدگاه رفتاری
۲۹	اهداف رفتاری
۳۱	مقدمه
۳۲	۱-۲ علل مشکلات رفتاری کودکان
۳۲	۱-۱-۲ عوامل زیستی
۳۲	۲-۱-۲ عوامل محیطی
۳۳	۲-۲ رابطه‌ی منش والدین و رفتار کودکان
۳۸	۳-۲ خلاصه فصل دوم
۳۹	خودآزمایی
۴۱	فصل سوم: مروری بر اختلالات شایع رفتاری
۴۱	اهداف رفتاری

- ۳-۱ اختلالات رفتار ایدایی..... ۴۳
- مقدمه..... ۴۳
- ۳-۱-۱ اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه (ADHD)..... ۴۳
- ۳-۱-۱-۱ ADHD چیست؟..... ۴۳
- ۳-۱-۱-۲ آیا با گذشت زمان اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه به طور خودبه‌خود بهبود می‌یابد؟..... ۴۴
- ۳-۱-۱-۳ چگونه کودک مبتلا به بیش‌فعالی - کمبود توجه را تشخیص دهیم؟..... ۴۴
- ۳-۱-۱-۴ مشکلات کودکان ADHD..... ۴۶
- ۳-۱-۱-۵ علل ایجاد اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه..... ۴۸
- ۳-۱-۱-۶ درمان ADHD..... ۴۸
- ۳-۱-۱-۷ راه‌کارهای مدیریت کلاس (توصیه‌های مفید برای مربیان و والدین)..... ۴۸
- ۳-۱-۱-۸ بازی‌های مفید برای کار با کودک ADHD..... ۵۳
- ۳-۱-۱-۹ چکیده اختلال بیش‌فعالی - کمبود توجه..... ۵۴
- ۳-۱-۲ اختلال سلوک (CD)..... ۵۵
- ۳-۱-۲-۱ اختلال سلوک چیست؟..... ۵۵
- ۳-۱-۲-۲ آیا اختلال سلوک با گذشت زمان به طور خودبه‌خود بهبود می‌یابد؟..... ۵۶
- ۳-۱-۲-۳ چگونه کودک مبتلا به اختلال سلوک را تشخیص دهیم؟..... ۵۶
- ۳-۱-۲-۴ پرخاشگری رفتار غالب در اختلال سلوک..... ۵۶
- ۳-۱-۲-۵ کودکی که دچار اختلال سلوک است در کلاس چگونه به نظر می‌رسد؟..... ۵۸
- ۳-۱-۲-۶ علل ابتلا به اختلال سلوک..... ۵۹
- ۳-۱-۲-۷ درمان اختلال سلوک..... ۵۹
- ۳-۱-۲-۸ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین..... ۵۹
- ۳-۱-۲-۹ خلاصه اختلال سلوک..... ۶۶
- ۳-۱-۳ اختلال لجبازی - نافرمانی (ODD)..... ۶۷
- ۳-۱-۳-۱ اختلال لجبازی - نافرمانی چیست؟..... ۶۷
- ۳-۱-۳-۲ آیا با گذشت زمان اختلال لجبازی - نافرمانی به‌طور خودبه‌خود بهبود می‌یابد؟..... ۶۸
- ۳-۱-۳-۳ چگونه کودک مبتلا به اختلال لجبازی - نافرمانی (ODD) را تشخیص دهیم؟..... ۶۸
- ۳-۱-۳-۴ کودک مبتلا به اختلال لجبازی - نافرمانی در کلاس چگونه به نظر می‌رسد؟..... ۶۹
- ۳-۱-۳-۵ علل اختلال لجبازی - نافرمانی..... ۶۹
- ۳-۱-۳-۶ درمان اختلال لجبازی - نافرمانی..... ۶۹
- ۳-۱-۳-۷ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین..... ۷۰

۷۲	۸-۳-۱-۳ خلاصه اختلال لجبازی- نافرمانی
۷۳	خودآزمایی
۷۴	۲-۳ اختلالات تیک
۷۴	مقدمه
۷۵	۱-۲-۳ اختلال تیک چیست؟
۷۶	۲-۲-۳ اختلال های تیک را چگونه تشخیص دهیم؟
۷۶	۳-۲-۳ علل ابتلا به اختلال های تیک
۷۶	۴-۲-۳ درمان اختلالات تیک
۷۷	۵-۲-۳ توصیه هایی برای مربیان و والدین
۷۸	۶-۲-۳ خلاصه اختلالات تیک
۷۹	خودآزمایی
۷۹	۳-۳ ناتوانی های یادگیری (LD)
۷۹	مقدمه
۷۹	۱-۳-۳ ناتوانی های یادگیری چیست؟
۸۰	۲-۳-۳ انواع ناتوانی های یادگیری
۸۲	۳-۳-۳ چگونه کودک مبتلا به ناتوانی یادگیری را تشخیص دهیم؟
۸۲	۱-۳-۳-۳ مشکلات در خواندن، نوشتن و ریاضی
۸۳	۲-۳-۳-۳ علائم ناتوانی های یادگیری در رابطه با مهارت های حرکتی (دیسپرکسیا)
۸۳	۳-۳-۳-۳ علائم ناتوانی های یادگیری در حوزه زبان (آفازیا/دیسفازیا) :
۸۳	۴-۳-۳-۳ علائم مشکلات شنوایی و پردازش بصری: اهمیت گوش ها و چشم ها
۸۴	۴-۳-۳ علائم ناتوانی های یادگیری در کودکان پیش دبستانی چیست؟
۸۵	۵-۳-۳ علل ناتوانی های یادگیری (LD)
۸۵	۶-۳-۳ درمان ناتوانی های یادگیری (LD)
۸۶	۷-۳-۳ توصیه هایی برای مربیان و والدین
۸۸	۸-۳-۳ خلاصه ناتوانی های یادگیری
۸۸	خودآزمایی
۸۹	۴-۳ مشکلات توالت رفتن
۸۹	مقدمه
۸۹	۱-۴-۳ فرایند آموزش توالت رفتن
۹۱	۲-۴-۳ مشکلات توالت رفتن چه مواردی را شامل می شوند؟
۹۱	۱-۲-۴-۳ بی اختیاری مدفوع
۹۲	۲-۲-۴-۳ بی اختیاری ادرار
۹۲	۳-۴-۳ چگونه اختلال های دفعی را تشخیص دهیم؟

۹۳	۴-۴-۳ علل ایجاد اختلال های دفعی
۹۴	۵-۴-۳ درمان اختلال های دفعی
۹۴	۱-۵-۴-۳ درمان بی اختیاری مدفوع
۹۴	۲-۵-۴-۳ درمان بی اختیاری ادرار
۹۵	۶-۴-۳ نکات کلیدی درباره ی مسائل مربوط به دفع کودک
۹۹	۷-۴-۳ خلاصه مشکلات توالیت رفتن
۹۹	خودآزمایی
۱۰۰	۵-۳ اختلال اضطراب جدایی (SAD)
۱۰۰	مقدمه
۱۰۰	۱-۵-۳ اضطراب جدایی چیست؟
۱۰۱	۲-۵-۳ علائم مشترک در کودکان دچار اختلال اضطراب جدایی
۱۰۱	۳-۵-۳ دلایل ایجاد اختلال اضطراب جدایی
۱۰۲	۴-۵-۳ توصیه هایی برای مربیان و والدین
۱۰۴	۵-۵-۳ خلاصه اختلال اضطراب جدایی
۱۰۴	خودآزمایی
۱۰۵	۶-۳ اختلال دلبستگی واکنشی شیرخوارگی و اوایل کودکی
۱۰۵	مقدمه
۱۰۵	۱-۸-۳ اختلال دلبستگی واکنشی چیست؟
۱۰۵	۲-۸-۳ ویژگی های کودک مبتلا به اختلال دلبستگی واکنشی
۱۰۶	۳-۸-۳ علائم و نشانه های شایع اختلال دلبستگی واکنشی
۱۰۶	۴-۸-۳ علل ابتلا به اختلال دلبستگی واکنشی
۱۰۷	۵-۸-۳ درمان اختلال دلبستگی واکنشی
۱۰۷	۶-۸-۳ توصیه هایی برای مربیان و والدین
۱۰۸	۷-۸-۳ خلاصه وابستگی واکنشی شیرخوارگی و اوایل کودکی
۱۰۸	خودآزمایی
۱۰۹	۷-۳ گنگی یا لالی انتخابی
۱۰۹	مقدمه
۱۰۹	۱-۷-۳ لالی انتخابی چیست؟
۱۱۰	۲-۷-۳ ویژگی های کودکان مبتلا به اختلال لالی انتخابی
۱۱۰	۳-۷-۳ دلایل ابتلا به لالی انتخابی
۱۱۱	۴-۷-۳ درمان اختلال لالی انتخابی
۱۱۱	۵-۷-۳ توصیه هایی برای مربیان و والدین
۱۱۲	۶-۷-۳ خلاصه اختلال لالی انتخابی

۱۱۳	خودآزمایی
۱۱۳	۸-۳ هراس
۱۱۳	مقدمه
۱۱۴	۱-۸-۳ هراس چیست؟
۱۱۴	۲-۸-۳ ترس‌های نرمال و عادی در مقابل ترس‌های بیمارگونه در کودکان
۱۱۴	۳-۸-۳ انواع ترس‌ها
۱۱۵	۴-۸-۳ هراس اجتماعی و ترس از صحبت کردن در مکان‌های عمومی
۱۱۵	۵-۸-۳ علائم و نشانه‌های هراس
۱۱۶	۶-۸-۳ علل هراس‌ها
۱۱۶	۷-۸-۳ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
۱۱۸	۸-۸-۳ خلاصه هراس
۱۱۸	خودآزمایی
۱۱۹	۹-۳ اختلال حرکت کلیشه‌ای
۱۱۹	مقدمه
۱۱۹	۱-۹-۳ اختلال حرکات کلیشه‌ای (عادات کلیشه‌ای) چیست؟
۱۲۰	۲-۹-۳ ویژگی‌های کودکان دچار اختلال حرکات کلیشه‌ای
۱۲۰	۳-۹-۳ علل اختلال حرکت کلیشه‌ای
۱۲۱	۴-۹-۳ درمان اختلال حرکات کلیشه‌ای
۱۲۱	۵-۹-۳ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
۱۲۴	۶-۹-۳ خلاصه اختلال حرکات کلیشه‌ای
۱۲۴	خودآزمایی
۱۲۵	فصل چهارم: مروری بر اختلالات شایع رشدی
۱۲۵	اهداف رفتاری
۱۲۷	۱-۴ اختلال‌های ارتباطی
۱۲۷	مقدمه
۱۲۷	۱-۱-۴ اختلال ارتباطی چیست؟
۱۲۹	۲-۱-۴ چگونه کودک مبتلا به اختلال ارتباطی را تشخیص دهیم؟
۱۲۹	۱-۲-۴ اختلال زبان بیانی
۱۲۹	۲-۲-۴ اختلال آمیخته زبان بیانی و زبان فهمی
۱۳۰	۳-۲-۴ اختلال واج‌شناسی
۱۳۱	۴-۲-۴ لکنت زبان
۱۳۲	۵-۲-۴ اختلال ارتباطی نامتمایز
۱۳۲	۳-۱-۴ علل اختلالات ارتباطی

- ۴-۱-۴ درمان اختلالات ارتباطی و زبانی..... ۱۳۲
- ۴-۱-۴-۱ درمان لکنت زبان..... ۱۳۳
- ۴-۱-۴-۵ سؤالاتی که اغلب معلمان و مربیان درباره‌ی لکنت زبان می‌پرسند..... ۱۳۳
- ۴-۱-۴-۶ توصیه‌های برای مربیان و والدین..... ۱۳۵
- ۴-۱-۴-۷ خلاصه اختلال ارتباطی..... ۱۳۸
- خودآزمایی..... ۱۳۸
- ۴-۲ اختلال مهارت‌های حرکتی..... ۱۳۹
- مقدمه..... ۱۳۹
- ۴-۲-۱ ضعف مهارت‌های حرکتی چیست؟..... ۱۳۹
- ۴-۲-۲ چگونه کودک مبتلا به اختلال مهارت‌های حرکتی را تشخیص دهیم؟..... ۱۳۹
- ۴-۲-۳ کودکی که دچار اختلال مهارت‌های حرکتی است در کلاس چگونه به‌نظر می‌رسد؟..... ۱۴۰
- ۴-۲-۴ علل ابتلا به ضعف مهارت‌های حرکتی..... ۱۴۰
- ۴-۲-۵ درمان اختلال مهارت‌های حرکتی..... ۱۴۱
- ۴-۲-۶ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین..... ۱۴۱
- ۴-۲-۷ خلاصه اختلال مهارت‌های حرکتی..... ۱۴۴
- خودآزمایی..... ۱۴۴
- ۴-۳ اختلال‌های فراگیر رشدی..... ۱۴۵
- مقدمه..... ۱۴۵
- ۴-۳-۱ اختلال اوتیسم..... ۱۴۵
- ۴-۳-۱-۱ اختلال اوتیسم چیست؟..... ۱۴۵
- ۴-۳-۱-۲ چگونه کودک مبتلا به اختلال اوتیسم را تشخیص دهیم؟..... ۱۴۶
- ۴-۳-۱-۳ علل ابتلا به اختلال اوتیسم..... ۱۴۸
- ۴-۳-۱-۴ درمان اختلال اوتیسم..... ۱۴۹
- ۴-۳-۱-۵ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین..... ۱۵۰
- ۴-۳-۱-۶ خلاصه اختلال اوتیسم..... ۱۵۱
- ۴-۳-۲ اختلال اسپرگر..... ۱۵۲
- ۴-۳-۲-۱ اختلال اسپرگر چیست؟..... ۱۵۲
- ۴-۳-۲-۲ چگونه اختلال اسپرگر را تشخیص دهیم؟..... ۱۵۲
- ۴-۳-۲-۳ چالش‌های کودک با اختلال اسپرگر در کلاس درس چیست؟..... ۱۵۳
- ۴-۳-۲-۴ علل ابتلا به اختلال اسپرگر..... ۱۵۴
- ۴-۳-۲-۵ درمان اختلال اسپرگر..... ۱۵۵
- ۴-۳-۲-۶ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین..... ۱۵۵

- ۱۵۷..... ۴-۳-۲-۷ خلاصه اختلال اسپرگر
- ۱۵۸..... ۴-۳-۳ اختلال رت
- ۱۵۸..... ۴-۳-۱ اختلال رت چیست؟
- ۱۵۸..... ۴-۳-۲ کودک دچار اختلال رت چه علائمی از خود نشان می‌دهد؟
- ۱۵۹..... ۴-۳-۳ علل ابتلا به اختلال رت
- ۱۵۹..... ۴-۳-۴ درمان اختلال رت
- ۱۶۰..... ۴-۳-۵ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
- ۱۶۲..... ۴-۳-۶ خلاصه اختلال رت
- ۱۶۳..... ۴-۳-۴ اختلال تجزیه‌ای دوران کودکی
- ۱۶۳..... ۴-۳-۱ اختلال تجزیه‌ای دوران کودکی چیست؟
- ۱۶۳..... ۴-۳-۲ چگونه می‌توان اختلال تجزیه‌ای را تشخیص داد؟
- ۱۶۴..... ۴-۳-۳ علل ابتلا به اختلال تجزیه‌ای دوران کودکی
- ۱۶۴..... ۴-۳-۴ درمان اختلال تجزیه‌ای
- ۱۶۵..... ۴-۳-۵ خلاصه اختلال تجزیه‌ای دوران کودکی
- ۱۶۵..... خودآزمایی بخش سوم
- ۱۶۶..... ۴-۴ اختلالات تغذیه‌ای کودکی
- ۱۶۶..... مقدمه
- ۱۶۷..... ۴-۴-۱ اختلال نشخوار کردن
- ۱۶۷..... ۴-۴-۱ اختلال نشخوار کردن چیست؟
- ۱۶۷..... ۴-۴-۲ اختلال نشخوار کردن را چگونه تشخیص دهیم؟
- ۱۶۸..... ۴-۴-۳ علل ابتلا به اختلال نشخوار کردن
- ۱۶۸..... ۴-۴-۴ درمان اختلال نشخوار کردن
- ۱۶۹..... ۴-۴-۵ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
- ۱۷۰..... ۴-۴-۶ خلاصه اختلال نشخوار کردن
- ۱۷۰..... ۴-۴-۲ اختلال هرزه‌خواری
- ۱۷۰..... ۴-۴-۱ اختلال هرزه‌خواری چیست؟
- ۱۷۱..... ۴-۴-۲ اختلال هرزه‌خواری را چگونه تشخیص دهیم؟
- ۱۷۱..... ۴-۴-۳ علل ابتلا به اختلال هرزه‌خواری
- ۱۷۲..... ۴-۴-۴ درمان اختلال هرزه‌خواری
- ۱۷۲..... ۴-۴-۵ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
- ۱۷۳..... ۴-۴-۶ چکیده اختلال هرزه‌خواری
- ۱۷۳..... ۴-۴-۳ اختلال تغذیه‌ای شیرخوارگی یا اوایل کودکی
- ۱۷۳..... ۴-۳-۱ اختلال تغذیه‌ای شیرخوارگی یا اوایل کودکی چیست؟

۱۷۳	اختلال تغذیه‌ای شیرخوارگی یا اوایل کودکی را چگونه تشخیص دهیم؟
۱۷۴	علل ابتلا به اختلال تغذیه‌ای شیرخوارگی یا اوایل کودکی
۱۷۴	درمان اختلال تغذیه‌ای شیرخوارگی یا اوایل کودکی
۱۷۴	توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
۱۷۵	خلاصه اختلال تغذیه‌ای شیرخوارگی یا اوایل کودکی
۱۷۶	خودآزمایی
۱۷۷	فصل پنجم: شناخت کودکان استثنایی
۱۷۷	اهداف رفتاری
۱۷۹	مقدمه
۱۷۹	۱-۵ عقب‌ماندگی ذهنی چیست؟
۱۸۰	۲-۵ ویژگی‌های کودکان با عقب‌ماندگی ذهنی
۱۸۲	۳-۵ ویژگی‌های رفتارهای انطباقی کودکان عقب‌مانده ذهنی
۱۸۲	۴-۵ علل عقب‌ماندگی ذهنی
۱۸۳	۵-۵ راه‌کارهای درمان و آموزش کودکان عقب‌مانده ذهنی
۱۸۳	۶-۵ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
۱۸۴	۷-۵ خلاصه شناخت کودکان استثنایی
۱۸۵	خودآزمایی
۱۸۷	فصل ششم: اصول کلی تغییر رفتار
۱۸۷	اهداف رفتاری
۱۸۹	مقدمه
۱۸۹	۱-۶ تشخیص مشکل یا مسأله
۱۹۰	۱-۱-۶ گام اول: مشخص کردن رفتار یا رفتارهایی که باید تغییر یابند
۱۹۱	۱-۱-۶-۱ فرایند اصلاح رفتار
۱۹۳	۲-۱-۶ گام دوم: مشاهده و شمارش رفتار
۱۹۴	۳-۱-۶ گام سوم: تمرکز روی یک رفتار
۱۹۴	۴-۱-۶ گام چهارم: سخت‌گیر نباشید
۱۹۴	۵-۱-۶ گام پنجم: با کودک رفتار قاطع داشته باشید و به طور هماهنگ عمل کنید
۱۹۵	۶-۱-۶ گام ششم: تغییرات رفتار را اندازه بگیرید
۱۹۵	۷-۱-۶ گام هفتم: به کودک در مورد هدف‌تان توضیح دهید
۱۹۶	۲-۶ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
۱۹۶	۳-۶ خلاصه اصول کلی تغییر رفتار
۱۹۸	خودآزمایی

فصل هفتم: روش‌ها و تکنیک‌های اصلاح رفتار کودکان.....	۱۹۹
اهداف رفتاری.....	۱۹۹
مقدمه.....	۲۰۱
۱-۷ روش‌ها و تکنیک‌های اصلاح رفتار کودکان.....	۲۰۱
۱-۱-۷ شناخت‌درمانی.....	۲۰۱
۲-۱-۷ رفتاردرمانی.....	۲۰۱
۲-۷ برخی تکنیک‌های مربوط به الگوهای تغییر و اصلاح رفتار.....	۲۰۲
۱-۲-۷ تشکیل طرح درمان.....	۲۰۲
۲-۲-۷ نیرومند کردن رفتار مطلوب.....	۲۰۲
۳-۲-۷ ایجاد رفتار مطلوب جدید.....	۲۰۲
۴-۲-۷ کاهش دادن رفتارهای نامطلوب.....	۲۰۲
۳-۷ خلاصه روش‌ها و تکنیک‌های اصلاح رفتار کودکان.....	۲۰۲
خودآزمایی.....	۲۰۳
فصل هشتم: مهارت‌های مربوط به افزایش رفتارهای مطلوب.....	۲۰۵
اهداف رفتاری.....	۲۰۵
مقدمه.....	۲۰۷
۱-۸ تشکیل طرح درمان برای ایجاد یا نیرومند کردن رفتار مطلوب.....	۲۰۷
۲-۸ روش‌های ایجاد رفتار مطلوب.....	۲۰۸
۱-۲-۸ تقریب‌های متوالی یا شکل‌دهی.....	۲۰۸
۲-۲-۸ ساخت زنجیره‌ای از رفتار.....	۲۰۹
۳-۲-۸ الگو قرار دادن یا تقلید رفتار.....	۲۱۰
۴-۲-۸ اصل قرینه دادن یا سرنخ دادن.....	۲۱۰
۳-۸ تقویت یا نگهداری رفتار مطلوب.....	۲۱۱
۴-۸ نکات مهم در پاداش‌دهی و تقویت.....	۲۱۳
۵-۸ روشی کارا در ارائه‌ی پاداش به صورت فردی یا گروهی.....	۲۱۵
۱-۵-۸ نظام اقتصاد ژتونی.....	۲۱۵
۲-۵-۸ مراحل اجرای اقتصاد ژتونی.....	۲۱۵
۶-۸ سوء تفاهم‌هایی که در مورد تقویت کردن وجود دارد.....	۲۱۶
۷-۸ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین.....	۲۱۷
۸-۸ خلاصه مهارت‌های مربوط به افزایش رفتار مطلوب.....	۲۱۷
خودآزمایی.....	۲۱۹
فصل نهم: مهارت‌های مربوط به کاهش رفتارهای نامطلوب.....	۲۲۱
اهداف رفتار.....	۲۲۱

۲۲۳	 مقدمه
۲۲۳	 ۱-۹ مهارت‌های مربوط به کاهش رفتارهای نامطلوب
۲۲۴	 ۱-۱-۹ تشکیل طرح درمان برای کاهش رفتارهای نامطلوب در کودکان
۲۲۴	 ۲-۱-۹ روش‌های اصلاح رفتارهای نامطلوب
۲۲۵	 ۱-۲-۱-۹ اشباع کردن
۲۲۵	 ۲-۲-۱-۹ استفاده از خاموشی
۲۲۶	 ۳-۲-۱-۹ پاداش دادن به رفتار مطلوب ناهمساز
۲۲۷	 ۴-۲-۱-۹ محروم کردن از پاداش
۲۲۸	 ۵-۲-۱-۹ جریمه کردن
۲۲۸	 ۶-۲-۱-۹ کنترل موقعیت
۲۲۹	 ۷-۲-۱-۹ تنبیه بدنی
۲۳۰	 ۲-۹ توصیه‌هایی برای مربیان و والدین
۲۳۱	 ۳-۹ خلاصه مهارت‌های مربوط به کاهش رفتارهای نامطلوب
۲۳۲	 خودآزمایی
۲۳۳	 فصل دهم: آشنایی با مراجع و مراکز مشاوره
۲۳۳	 اهداف رفتاری
۲۳۵	 ۱-۱۰ مشاوره کودکان چیست؟
۲۳۶	 ۲-۱۰ عدم رجوع به مشاور و تداوم مشکلات
۲۳۶	 ۳-۱۰ چه زمانی از مشاور کمک بگیریم؟
۲۳۷	 ۴-۱۰ هدف‌های مشاوره با کودکان
۲۳۷	 ۵-۱۰ چگونه یک مشاور مناسب را انتخاب کنیم؟
۲۳۸	 ۶-۱۰ خلاصه آشنایی با مراجع و مراکز مشاوره
۲۳۹	 خودآزمایی
۲۴۱	 واژه‌نامه
۲۴۹	 پیوست
۲۶۳	 مراحل رشد
۲۶۷	 دستورالعمل پرسشنامه کانرز معلمان
۲۶۹	 آموزش مهارت حل مسأله
۲۷۱	 مراحل رشد زبان
۲۷۳	 آموزش روش آرام‌سازی به کودکان
۲۷۷	 کتابنامه

مقدمه

تلفن‌های مداوم از کودکانستان یا مدرسه، ناخوشایند به نظر رسیدن در نگاه اقوام و دوستان، مشکل در جذب همسالان برای بازی کردن با آنها، کودکی که همواره به نظر می‌رسد با مشکلی دست‌وپنجه نرم می‌کند، یا شاید اغلب اوقات چه در خانه و چه در زمین بازی تنهاست و... همه و همه گوشه‌هایی از نگرانی‌های والدین، مربیان و مراقبان کودک هستند.

به عنوان مربی یا کسی که با کودک کار می‌کند این سؤال مطرح می‌شود که چه کاری از ما برمی‌آید؟ در مورد کودکان چه چیزهایی می‌دانیم و چه چیزهایی نیاز است که بدانیم؟

در کار با مربیان مراکز آموزشی دریافته‌ایم که گاهی عدم آگاهی مربیان از مراحل و ویژگی‌های رشد کودکان در سنین مختلف باعث می‌شود که برخی از رفتارهای کودک را که مربوط به سن خاص کودک و فرایند طبیعی رشد وی است، به عنوان مشکل یا اختلال رفتاری یا عاطفی تشخیص دهند و متأسفانه ناآگاهانه به کودک برچسب‌هایی همچون بیش فعال، پرخاشگر، منزوی، بی‌عرضه و... بزنند. به همین دلیل تصورمان بر این است که داشتن آگاهی از ویژگی‌های رشدی مربوط به سنین مختلف کودک برای مربیان و کسانی که با کودکان کار می‌کنند، امری حیاتی است.

برای کودکی که دچار عدم توانایی است، بسیار مهم است که رفتارهای مناسب را یاد بگیرد. در این صورت این کودکان قادر خواهند بود که در جامعه کار کنند و زندگی قابل قبول و موفق داشته باشند. اطلاعاتی که در این کتاب ارائه می‌شود، می‌تواند به طور موفقیت‌آمیزی در تمام محیط زندگی کودک به کار گرفته شود. امیدواریم که مربیان، والدین و کسانی که در شغل‌های مربوط به کودکان مشغول به کارند، مهارت‌های ذکرشده را بیاموزند و با نگرشی مثبت در جهت بهبود رفتارهای غیرقابل قبول کودکان قدم بردارند و همچنین با اجرای تکنیک‌های این کتاب کودکان نیز بتوانند رفتارهای مناسب را بیاموزند و آنها را با رفتارهای مشکل‌دار جایگزین کنند.

در این کتاب سعی شده است که مشکلات و نحوه شناسایی و علائم آنها به زبان ساده توضیح داده شود تا به عنوان راهنمایی عملی و کاربردی قابل استفاده باشد.

از آنجایی که برای مطالعه کتاب‌های تخصصی روانشناسی و روانشناسی بالینی و مرضی کودک نیاز به پیش‌زمینه‌های علمی و دانستن تعاریف و واژگان تخصصی این رشته‌های علمی است، بر آن شدیم تا کتابی تهیه کنیم که به زبانی ساده، تعاریفی ملموس و راه‌کارهایی عملی در رابطه با مشکلات کودکان ارائه شود تا تمام عزیزانی که به طور روزمره با کودکان سروکار دارند، بتوانند از آن به بهترین و آسان‌ترین روش بهره‌مند شوند.

www.ketab.ir